

VERRE LANDEN DICHTBIJ

Al 25 jaar lang wijst 'Te gast in' Nederlandse reizigers de weg in verre landen. Zonder lijsten van bezienswaardigheden en plattegronden.

Historie: De serie begon met 'India', in 1987. Sindsdien verschenen veel herziene uitgaven, zoals in 1996 en in 2011.

Een carroussel vol glimlachende mensen draait voorbij, sommigen prachtig uitgedost, anderen bijna naakt of gehuld in een sobere hoofddoek. Iraanse schoolmeisjes, Keniaanse krijgers en een Cubaanse eendenhoeder staan uitnodigend naast een Thaise rijstboerin, een kiwi-cowboy en een Amerikaanse indiaan. Temidden van het bonte gezelschap van boekomslagen plukt uitgever Kees van Teeffelen de Indiase vrouwen in hun felroze sari's uit het draaierek. „Hier is het 25 jaar geleden mee begonnen.”

Hij weet het nog goed. Op 15 november 1987 rolde het eerste exemplaar *Te gast in India* van de pers. „Het was onze eerste landenuitgave van de hele reeks, gevolgd door Indonesië, Thailand en Nepal. Allemaal in zwart-wit, gemaakt zonder computer met plakken en knippen.” Inmiddels zijn die eerste vier uitgaven al vele malen herzien en aangevuld met tientallen andere landenuitgaven. Het zijn er nu 38.”

In het begin waren het vooral de alternatieve, avontuurlijke reisorganisaties zoals NBBS, Djoser, Baobab en Sawadee die de boekjes kochten voor hun klanten. Toen het massatoerisme eenmaal op gang kwam, volgden ook gevestigde reisbureaus.

„Wij willen reizigers naar verre, onbekende bestemmingen een

goede voorbereiding bieden, zodat ze weten wat ze te wachten staat, wat de omgangsvormen zijn en hoe mensen daar leven,” zegt Van Teeffelen. Hij weet uit eigen ervaring hoe onthand je je in een vreemde cultuur kunt voelen. Toen hij met zijn latere vrouw en zakencompagnon Sylvia voor het eerst naar India ging, was dat een cultuurschock. Ondanks al de gelezen boeken over de Indiase geschiedenis en politiek, wist hij niet goed raad met al die bedelende kinderen, de starende blikken en al die aandacht voor zijn lange lijf.

Bij thuiskomst bleken zijn reisbrieven, gebundeld en gekopieerd, de ronde te doen. Er was duidelijk behoefte aan informatie over leefwijze en omgangsvormen in Verwegistan, constateerde Van Teeffelen, die toen net was afgestudeerd in de communicatie.

De foto's op de omslag zijn tekenend voor de inhoud van de *Te gast in*-serie. Door in te zoomen op de mensen, krijgt de lezer een inkijkje in hun dagelijkse leven, ziet wat ze eten, hoe ze zich kleden, welke feesten ze vieren, waar ze hun geld mee verdienen en waar ze het aan uitgeven.

De schrijvers kennen het gebied en de mensen. Ze wonen er vaak al jaren, reizen zelf veel rond en hebben een speciale band met het land – en soms zelfs een schoonfamilie. Het zijn veelal journalisten, antropologen en reisleiders.

Lokaal: Wie er is geweest, weet dat India bijzonder fotogeniek is.

„Kennis, passie en een vlotte pen.” Die formule werkt goed, zegt de uitgever. Dat biedt de reizigers houvast en inzicht. Door de jaren heen is de toon wat luchtiger geworden. „De do-en-don't lijstjes met gedragsregels zijn vervangen door reisreportages waarin de reiziger tussen de regels de nodige informatie meekrijgt over omgangsvormen,” verduidelijkt Van Teeffelen. Informatie over effecten van toerisme heeft plaatsgemaakt voor verhalen over duurzaam reizen.

De lijstjes met nuttige tips zijn gebleven. In elke uitgave wordt verwezen naar romans, documentaires, speelfilms, websites en reisboeken. Maar hoteltips en plattegronden met bezienswaardigheden staan er niet in. Reizigers in groepsverband hebben daar geen behoefte aan, weet Van Teeffelen. En individuele reizigers vinden die informatie wel via internet of in de *Lonely Planet*,

Trots toont Van Teeffelen de speciale jubileumuitgave *Ontdek het nieuwe reizen*. Zoals gebruikelijk een compact boekje, ditmaal voorzien van 25 verre-reizen-tips met grappige tekeningen. Ook voor de uitgever valt er na 25 jaar nog genoeg te ontdekken. Nieuwe landen en nieuwe media. „Suriname, Brazilië, Rusland en Polen staan ook op ons lijstje. De landenreeks beperkt zich al lang niet meer tot de traditionele dertewereldlanden. We hebben ook een *Te gast in Verenigde Staten & Canada* en *Australië & Nieuw Zeeland*.” Die laatste titel is mede geschreven door AD-medewerker Hans Avontuur.

Op de website kan iedereen al al een kijkje nemen in de online versies, die binnenkort officieel worden gelanceerd. „We gaan gewoon door, het reiswerk is te leuk om te stoppen.”

—Hilde Janssen